

Майбутнє Університету як місця інтелектуальної свободи — невідоме. В умовах війни, де студент_ки долучені до боротьби проти імперіалізму, в тому числі на фронті, Університет як ніколи вразливий. Ми, “Пряма дія”, незалежна студентська профспілка, об’єднуємо студент_ок у боротьбі за ідею безкоштовної та якісної освіти. Студентство — це кров Університету і ми відчуваємо відповідальність за його майбутнє.

Режим комодифікації знання та комерціалізації освіти містить в собі використання знань як товару, де студент_ки — це споживачі, а університет — надавач послуг. В такому режимі неможливо здобувати нові знання, бути науковцем чи науковицею, дослідником чи дослідницею. Знання видаються порційно, відповідно до оплаченої послуги.

Режим комодифікації знання та комерціалізації освіти — це нині режими за замовчуванням, однак є й інші, допомогою яких ми прагнемо скористатися.

У режимі дослідницького університету, ми можемо мати вільний доступ до знань, вийти за межі ієрархічних структур університету та від самого початку вчитися вести дослідницьку діяльність і стати творцем знань, а не лише їх споживачем. У цьому режимі знання — це ефективний інструмент визвольної боротьби, наша відповідь авторитаризму та імперіалізму.

Ми не занепадаємо духом, вважаючи, що нам дістався бракований Університет. Існує декілька виходів з ситуації. По-перше, треба зрозуміти в чому проблема. Чи можна «зремонтувати» університет? Ми оцінюємо наші можливості і розуміємо, що кожен з нас не може впоратися з цим самотужки. Тому солідаризуємося, об’єднуємося зі студент_ками та викладач_ками. «Капітальний ремонт» університету — це спільна справа. По-друге, ми діємо.

Візьмімо:

- Студентство;
- Викладачок та викладачів: вони — це серце Університету, яке не може битися без студент_ок. Тому їхнє становище теж важливе. Вони діють пліч-о-пліч на ниві змін;
- Технічний персонал: вони — невід’ємна частина університету, заслуговують на гідні умови та оплату праці;
- Адміністрацію університетів: зараз в університетах очевидні проблеми з адміністрацією, важко знайти адміністрацію, що працювала б на благо Університету та громади. Тому ми прагнемо використовувати студентсько-викладацькі об’єднання замість авторитарних адміністрацій;
- Університетські стіни: уважно підходьте до університетських стін. Умови існування впливають на наше мислення. Відремонтовані аудиторії та бомбосховища, сучасна бібліотека, зелені зони, доступні та смачні їдальні. Вся та інфраструктура, без якої гідне життя студент_ок та викладач_ок неможливе.

Тепер додаймо туди:

- Безкоштовну якісну зелену освіту, у рамках якої створюються умови освітнього процесу, спрямовані на запобігання шкоди довкіллю;
- Вільний доступ до знань;
- Лібертарну педагогіку: освітні методики, які ставлять на перше місце рівність учасни_ць освітнього процесу, протидію примусу в навчанні, інтелектуальну свободу, критичне мислення та формування всебічно розвиненої, незалежної особистості;
- Солідарність і рівність студентства та викладацтва;
- Достойне матеріальне забезпечення освітнього та дослідницького процесу
- Гідні гуртожитки;
- Академічні відпустки та декрети зі збереженням (бюджетного) місця навчання;
- Стипендії на рівні не нижчому мінімальній зарплати;
- Достойну оплату праці викладачам, викладачкам та персоналу;
- Гарантії соціального забезпечення.

Здається, що це дуже складно, а подекуди неможливо. У нас є перепони у вигляді поганого фінансування, несекуляризованої освіти, укрупнення університетів, дискримінації, фізичного і психологічного насилля, неадекватних стандартів освіти, несправедливої системи оцінювання, неоплачуваної практики і відсутності соціального забезпечення. Об'єднавшись у студентський рух ми подолаємо разом ці перепони та "відремонтуємо" Університет.

Що таке студентський рух?

Починаючи з 90-х років, студентство попри надії на краще майбутнє, новітню освітню систему та гідні умови навчання зіштовхнулося з безжальною неоліберальною політикою, злочинною приватизацією та зменшенням видатків на освіту. Кожна спроба ринкових фундаменталістів покращити освітню ситуацію закінчувалася провалом, чим ще більше поглиблювала кризу. Що сильнішим, що реакційнішим був наступ, тим потужніший з'являвся опір. В історії незалежної України ядром цього спротиву завжди було прогресивне студентство, а найбільш вдалим прикладами можна вважати кампанію "Проти деградації освіти" 2011 року, а також студентські виступи та демонстрації, що стали каталізатором подій Євромайдану.

У ситуації повномасштабного вторгнення до наявних проблем освіти додалися небезпека, необхідність міграції та фізичне руйнування університетів. Відновлення розгортання масового студентського руху стає критично необхідною задачею. Але, щоб ж це таке, цей наш студентський рух, та яким ми його бачимо?

Якщо відповідати сухо та без прикрас, то студентський рух — це організований низовий рух, що об'єднує здобувачів освіти старшої школи, коледжів, студентів ЗВО, в

тому числі аспірантів та курсантів. Студентський рух має бути егалітарним та інклюзивним: він має об'єднувати учениць та студенток, створювати непохитні зв'язки, солідаризувати людей навколо спільної мети — розбудови якісної доступної кожному освіти, що лежить поза товарними відносинами.

Ба більше, студентство завжди було, є і буде частиною більшого — робітничого руху. Ми не тільки здобувачі освіти, але й творча сила, що вбудована в загальні процеси створення благ. Так студентський рух по праву може вважатися не просто боротьбою за кращі умови навчання, а невід'ємною частиною масштабнішого руху за звільнення людини.

Наше бачення студентського руху базується на таких принципах:

Незалежність. Студентство має виступати як окрема рушійна сила змін, поза партіями, без політиканів та їхньої брехні, всупереч інтересам владних груп та олігархів, назустріч своїм цілям та мріям про краще майбутнє.

Інклюзивність. У своїх межах студентський рух долає поділи на групи за гендером, кольором шкіри, етнічністю, сексуальною орієнтацією тощо. Він не ділить на категорії, а включає й об'єднує для побудови потужної сили. Солідарність із пригнобленими — один із найбільш важливих аспектів вільного та демократичного руху.

Волюнтаризм і нерепрезентативність. Студентський рух не повинен бути представницьким. Ми відмовляємося від того, аби представляти усіх студентів, говорити від їх імені, оскільки їхні погляди та цінності можуть різнитися та еволюціонувати з часом. Ми не покладаємо на себе роль віддзеркалювачів загальної волі студентства, але залишаємося посередниками у формуванні структур і принципів освітнього процесу, які відповідають нашим егалітарним переконанням та цілям.

Активізація. Студентський рух повинен бути не лише вказівником проблем, але й каталізатором бажання боротися за свої права серед студенток. Ми вважаємо, що активна участь студентів у формуванні політики освіти та життя на кампусі — це ключ до створення ефективного та взаємовигідного студентського середовища. Ніхто, крім безпосередньо самих студенток, не може належним чином гарантувати собі адекватні умови навчання і студентського життя.

Як ми боремося?

Для досягнення наших цілей ми застосовуємо наступні методи боротьби:

Висвітлення й актуалізація суспільно-важливих проблем. У сучасній системі освіти існує низка проблем, і якщо ми прагнемо їх вирішити, то насамперед нам необхідно про них говорити. Оскільки студентство є не лише здобувачами, але й виробниками знань, ми прагнемо брати участь у інтелектуальній роботі, трансформації системи освіти. Дослідження ситуацій на місцях та на національному рівні є необхідною передумовою формування стратегії боротьби.

Просвітництво, агітація та громадські обговорення. Оскільки ми виступаємо за інтелектуальну свободу в університеті та в освіті загалом, ми прагнемо залучати студентів до просвітницьких заходів, громадських обговорень з освітніх і соціальних питань. Також ми вважаємо за потрібне інформування студентів про нашу діяльність та залучення нових членів.

Протекція і правозахист. Студентська профспілка відстоює інтереси та права її членів та інших студент_ок, що опинилися в скрутному становищі. Зокрема ми застосовуємо інструменти юридичного захисту, коли ситуація цього потребує. Особливо ми переймаємося тим, аби член_кині профспілки не піддавалися репресіям через їх активістську діяльність. Петиції також є одним із важелів впливу на дії адміністрацій та урядовців, який застосовує профспілка.

Організація осередків. Для ефективної роботи на місцях, ми створюємо осередки в містах та окремих університетах. Осередки є автономними та діють, спираючись на унікальну ситуацію, яка склалася в університеті, та на волю своїх учасни_ць. Вони організують заходи з метою залучення активіст_ок, покращення їхніх навичок медіа роботи, органайзингу, ораторських здібностей тощо. Особливу увагу осередки приділяють екологічним ініціативам на кшталт толок, спрямованим на захист довкілля, привернення уваги до його проблем, а також дотримання принципів зеленої освіти.

Солідаризація з незалежними профспілками та підтримка прогресивних ініціатив. Для розв'язання конкретних питань, профспілка взаємодіє з іншими рухами, які мають близькі нашим цінності та цілі: протидії дискримінації, комерціалізації освіти тощо. Оскільки ми вважаємо, що студентський рух є частиною ширшого робітничого руху, то особливу увагу «Пряма Дія» звертає на співпрацю з незалежними профспілками та трудовими колективами.

Протести, пікети, страйки, звільнення студентських просторів й інші способи боротьби. У ситуаціях, коли вищевикладені методи не призводять до досягнення поставлених цілей, профспілка звертається до акцій прямої дії, мобілізує студентство задля колективного захисту його інтересів.

Ми не хвилюємось, що нам зараз не вистачає запчастин для ідеального Університету. Все не робиться одразу. Головне, що у нас є інструменти — солідарність та дії. Ми створюємо ці частини з розвитком процесу: покращуємо кампус та умови проживання в гуртожитку, вирішуємо питання з викладачем, який домагається студент_ок, змушуємо адміністрацію закуповувати актуальні книжки у бібліотеку, впроваджуємо в їдальнях веганські меню та безкоштовні обіди, а у вбиральнях — засоби інтимної гігієни, повертаємо студент_ок з академвідпустки на бюджет, прибираємо з навчального плану непотрібні дисципліни, організуємо низове студентське врядування, добиваємося від викладачів цікавих лекцій і семінарів та зрозумілої системи оцінювання, допомагаємо один одному.

Ми рухаємося поступово. Ми віримо, що рано чи пізно зробимо Університет тим місцем, де з повагою ставляться до студент_ок, викладач_ок, технічного персоналу і знання. А поки, ми не опускаємо рук і продовжуємо боротьбу.

Свобода! Рівність! Солідарність! Пряма дія!